

Жума хутбаси

05:00 / 04 октябрь 28759

يَفَلُّكُلَا نَزَحَ نُبِ مَكَخُلَا نَع
أَنْدِهَشَ لَأَقُ هُنَعُ هَلَلَا يَضَر
يَلَصَ هَلَلَا لُوسَرَ عَمَ عُمُجَلَا
مَأَقَفَ ، مَلَسَوِ هَيْلَعُ هَلَلَا
سُوقُ وَأَصَعِ يَلَعِ أَيُّكَ وَتُم
هَيْلَعِ يَنْثَأُ هَلَلَا دِمَخَفِ
تَأَبِّي طِ تَأَفِي فَخِ تَأَمَلَكِبِ

أَهْيَا أَيَّي: لَأَقِمْ ثِيَابَكَ رَابِعًا
أَوْقِي طُتْ نَلْ مُكِّنَا، سَأَنْلَا
مُتْرَمًا أَمَّا لَكَ أَوْلَعَفَاتٌ نَلَوُ
أَوْرَشُوبًا أَوْ أُوْدِدَسٌ نَكَلَوُ، هِبْ
دَمَحًا أَوْ دُوَادٌ وَبَأْ هَاوَرُ.

Ҳакам ибн Ҳазн Кулафий розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам билан жумага ҳозир бўлдик. У зот асо ёки камонга суйанган ҳолда туриб, енгил, гўзал ва муборақ калималар ила Аллоҳга ҳамду сано айтдилар. Сўнгра: «Эй одамлар, сизлар мен амр қилган нарсанинг ҳаммасига тоқат ҳам, амал ҳам қила олмайсизлар. Лекин собитқадам ва башоратли бўлинглар», - дедилар».

Абу Довуд ва Аҳмад ривоят қилишган.

هَلَلَايِضَرَ رَمْعِ نُبَانِعِ
يِبْنَلَا نَاكَ: لَأَقِمْ أَمُّهُ نَعِ
مَلَسَوِ هَيْلَعِ هَلَلَايِ لَصِ
مُتْ دُعَقِي مُمْثِ أَمِّي أَقِ بُطَخِي

эдилар».

Насоий ривоят қилган.

Абу Довуднинг лафзида:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам қачон минбарга чиқсалар, муаззин азондан фориғ бўлгунича ўтирар эдилар. Сўнгра тик туриб хутба қилар, кейин ўтириб, гапирмас ва яна туриб хутба қилар эдилар», – дейилган.

Бошқа бир ривоятда эса:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг икки хутбалари бўлиб, уларнинг орасида ўтириб олар эдилар. Уларда Қуръон ўқир ва одамларга эслатмалар қилар эдилар», – дейилган.

يَضْرَعُ رَمْسًا نَبِيًّا رَجُلًا نَعِ
يَلْصُقُ أَتْنُكَ لِقَاقُ هُنَّ هَلْ لَ
هَلْ لَ يَلْصُقُ هَلْ لَ لُؤْسًا رَعَمَ
تَنَّاكَ فَمَلَسَ وَهِيَ لَعِ
هُتَبُطُخًا وَأَذْصَقُ هُتَالَصِ
إِلْءَسْمَخُلًا هَاوْرًا. أَذْصَقِ
يِرَاخُبُلًا

رَامَعُ أَنْبَطُخِ لِيَأُو وَبَأَلِاقِ
لَزَنَ أَمَلَفَ ، غَلْبَأُو زَجْوَافِ
دَقَلِ ، نَاطِقِي لَأَبَأُ أَي : أَنْلُقِ
تَنْكُ وَوَلَفَ ، تَزَجْوَأُو تَغَلْبَأُ
يُنَا : لَأَقَفَ ، تَسْفَنَتِ
يَلَصِ هَلَلِ لَأُوسَرُ تَعَمَسِ
«نَا» : لَأُوقِي مَلَسَ وَهَيْلَعُ هَلَلِ
رَصِقِ وَلُجْرَلِ أَلَصِ لَوُطِ
، هَقْفُ نَمُ هُنَيْمِ هِتَبَطُخِ
أُرْصُقِ أَوَ أَلَصِ لَأُأُولِي طَأْفِ
نَأِي بَلِ نَمُ نَأُو ، هَبَطُخِ لَأُ
دَمَحَأُو مَلَسُمُ هَأُورِ . أَرْحَسِ

Жобир ибн Самура розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Мен Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам билан намоз ўқир эдим, у зотнинг намозлари ҳам, хутбалари ҳам қисқа, лўнда бўлар

эди», - дедилар».

Бешовларидан фақат Бухорий ривоят қилмаган.

Абу Воил: «Аммор бизга хутба қилди. У хутбани мўъжаз ва балоғатли қилди. Биз унга: «Эй Абу Яқзон, батаҳқиқ, балоғатли ва мўъжаз қилдинг. Агар бир нафас узайтирганингда, яна ҳам яхши бўлар эди», - дедик. Шунда у: «Мен Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг: «Киши намозининг узунлиги ва хутбасининг қисқалиги фикҳидан далолатдир. Намозни узун, хутбани қисқа қилинглр. Баёнда сеҳр бордир», - деганларини эшитдим», - деди».

Муслим ва Аҳмад ривоят қилишган.

لَا أَقُوهُ نَعُهُ لَلَا يَضُرُّ رَبَّ أَجْ نَع
هُ لَلَا يَلْصُقُ يَبْنَلَا نَاك
تَرْمُحَا بَطَخَ إِذَا مَلَسَ وَهُيَلَع
دَتُ شَاوُ، هُتُ وَصَ الْغَوُ، هَانُ يِع
رُذُنُ مُهُنَاكُ يَّتَحُ هُبَضَغ
مُكَّحُ بَصُ: لُوقَيُ، شُيَج
أَنَا تَتُغُبُ: لُوقَيُ، مُكَّاسَمُ وَ
نُزُقَيُ، نُنَيَاتَاهُكُ عَاسَلَاوُ
ةَبَّابُّ سَلَا هُيَغَبُّ صَا نُنَيَبُ

دُعَبْ أُمَّ أُولُوقِي وَ، يَطْسُؤُلَاو
بَاتِكَ ثِي دَخْلَا رِيخٌ نِإْفِ
دَمْحُمُ يَدَهُ يَدَهُ لَأُرِيخُو، هَلَلَا
لُكَو، أَهَاتَاثْ دُحْمِ رَوْمِ أَلَا رَشَو
أَنَا أُولُوقِي مُمْتٌ، هَلَلَا لَصِي هَعْدِبِ
هَسْفَنَنْ نَمِ نَمِؤْمِ لُكَبِ يَلْوَأُ
نَمَو، هَلْهَالَفِ أَلَامِ كَرْتِ نَمِ
يَلِإْفِ أَعَايِضِ وَأَنْ يَدَا كَرْتِ
مِلْسُؤْمِ هَاوَرِ. يَلِغَو
يَأْسُؤُلَاو

Жобир розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам қачон хутба қилсалар, икки кўзлари қизариб, овозлари кўтарилиб, ғазаблари шиддатли бўлиб, худди «Устингизга эрталаб ё кечқурун душман келиб қолади», деб лашкарни огоҳлантирувчи кишига ўхшаб қолар эдилар. У зот: «Мен билан қиёмат мана бундай бўлиб қолганда юборилдим», - деб кўрсатгич ва ўрта бармоқларини бирлаштириб кўрсатар эдилар. Яна: «Аммо баъду, гапнинг яхшиси Аллоҳнинг Китобидир. Ҳидоятнинг яхшиси Муҳаммаднинг ҳидоятидир. Ишларнинг ёмони

янги пайдо бўлганларидир. Ҳар бир бидъат залолатдир», - дер эдилар. Ва яна: «Мен ҳар бир мўмин учун унинг ўз жонидан ҳам қимматлиман. Кимнинг ортидан мол қолса, унинг аҳлигадир. Кимнинг ортидан қарз ёки зое (бола) қолса, менга ва менинг зиммамгадир», - дер эдилар».

Муслим ва Насоий ривоят қилган.

Абдуллоҳ розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам бизларга ҳожат хутбасини ўргатдилар:

«Аллоҳга ҳамд бўлсин! Ундан ёрдам сўраймиз, Унга истиғфор айтамиз. Шаррларимиздан, яъни амалларимизнинг ёмонлигидан Аллоҳдан паноҳ сўраймиз. Кимни Аллоҳ ҳидоятга бошласа, уни залолатга кетказувчи йўқдир. Кимни Аллоҳ залолатга кетказса, уни ҳидоят қилувчи йўқдир. «Аллоҳдан ўзга ибодатга сазовор зот йўқ», деб шаҳодат берурман ва «Муҳаммад - Аллоҳнинг Расули», деб шаҳодат берурман».

Сўнгра уч оятни ўқир эдилар:

«Эй иймон келтирганлар! Аллоҳга ҳақиқий тақво қилинглар, фақат мусулмон бўлган ҳолингиздагина вафот қилинглар».

«Эй одамлар! Сизни бир жондан яратган ва ундан унинг жуфтини яратган Роббингиздан қўрқингиз!»

«Эй иймон келтирганлар! Аллоҳга тақво қилингиз ва тўғри гапни гапирингиз...»

Бешовларидан фақат Бухорий ривоят қилмаган. Лафз Насоийники.

نُبِّهَ رَاحِلٌ تَنْبُؤَ نَع
هُنَّعُ هَلْ لِي ضَرِّ نَأْمُعُنْ ل
ي فُؤْمِ أَلِإِ تَطْفَحُ أَمُ: تَلْأَق

هَلَلَا يَلَّصْ هَلَلَا لُؤْسَر
لُكْ أَهْبُ بَطْخِي ، مَلَّسَوِ هَيْلَع
أَنْرُونَتَ نَاكَ وَ : تَلَّاقِ ، عُمُج
يَلَّصْ هَلَلَا لُؤْسَر رُونَتَوِ
هَأَوْر . أَحَاو مَلَّسَوِ هَيْلَع هَلَلَا
دُوَادُ وَبَأُو مَلَّسُم

Ҳориса ибн Нуъмоннинг қизлари розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Мен «Қоф»ни Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг оғизларидан, жумада хутба қилганларида ёдлаб олганман. Бизнинг таннуримиз билан Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг таннурлари бир эди».

Муслим ва Абу Довуд ривоят қилишган.

هَلَلَا يَضَرَّ رِيْرُهُ يَبَأُ نَع
هَلَلَا يَلَّصْ يَبَّنَلَا نَع ، هُنَع
بَطْخِي لُكْ : لَاقِ مَلَّسَوِ هَيْلَع
يَهْفُ دَهَشَتَ أَهْيَ فَسَيْل

بَاخْصَاءُ هَاوَرِ ۚ ءَامُ دَجْلٍ اِدْيَلَاك ۚ نَنْسَلَا

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Ичида ташаҳҳуд бўлмаган ҳар бир хутба худди мохов қўлга ўхшашдир», - дедилар».

«Сунан» эгалари ривоят қилишган.

«Жума ҳақидаги оят ва ҳадислар» китобидан